

Szentimze

egy falusi lap

IV. évfolyam, 3. szám 2008. december

Önkormányzat hírei

Tisztelt Tiszaszentimreiek és Újszentgyörgyiek!

Az elmúlt időszak történéseiről tájékoztatom településeink lakosságát.

Az Önkormányzat továbbra is legfontosabb feladatának a munkanélküliség csökkentését, a foglalkoztatás növelését, a munkaképes lakosság segélyezésének csökkentését tekinti.

2008.január 1-31-e között

- közcélú foglalkoztatásban 15 fő
- közhasznú formában 39 fő
- közmunka programban 16 fő

vett részt. November, december hónapban további 7 fő fog közhasznú formában a településeinken dolgozni.

Ebben az évben tehát 77 fő foglalkoz-

tatásban tudott segíteni az Önkormányzatunk.

Munkájuk településeink tisztán tartására, belvízelvezető árkok tisztítására, fű nyírásra, a temetők karbantartására, és egyéb közterületek karbantartási munkájára terjedt ki.

Először történt olyan eset, hogy segélyezett nem vette fel a munkát, ezért a segély folyósítását meg kellett szüntetni, illetve 1 főt ki kellett zárni a közmunka programból alkoholfogyasztás miatt.

Szigorodnak a segélyezés feltételei, reméljük a törvényhozók mihamarabb meghozzák a döntést, mely alapján munkavégzéshez kötik a segélyek folyósítását az egészséges lakosság számára.

A közhasznú foglalkoztatáshoz 327.000.-Ft értékben vásárolhattunk eszközöket.

Sikeres és évek óta jól működik a szociális földprogram.

A lakosság szociális helyzetének javítására minden pályázati lehetőséget kihasznál Önkormányzatunk.

Sikeresen pályáztunk a „Szociális nyári gyermekétkeztetésre„ 882.000.-Ft állami támogatást nyertünk, melyen konzerv készleteket vásároltunk 110 gyermek nyári étkeztetésére.

1 gyermek részére 8.020.-Ft értékben 30 db készletet vásároltunk.

A csomagokat azok a gyermekek kapták, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek szociális helyzetük miatt. Általában családonként egy gyermek illetve a szociális helyzet alapján 12 család esetében 2 gyermek, egy családnál 3 gyermek kapott 30 napon készletet.

A csomagok kiosztása a családsegítő bevonásával történt, köszönjük munkájukat.

Örömmel beárnyékolta, hogy tudomásunkra jutott, hogy néhány szülő fél áron értékesítette a gyermekének járó konzerveket, ezért a jövőben keressük annak a lehetőségét, hogy a gyermek nyáron is, szervezett formában megehesse a neki járó meleg ételt.

Sikeresen pályázott Önkormányzatunk ebben az évben már harmadik alkalommal a Baptista Szeretetszolgálat EU élelmiszersegély programjára. A háromszori adományozás az Önkormányzatnak kb. 300.000.-Ft-ba került, cserébe Tiszaszentimrén 535 családnál 643 fő, Újszentgyörgyön 97 családnál 120 fő részesült eddig közel 4.000.-Ft/fő összegű, összesen 3 millió Ft értékű adományban.

A jogosultság szempontjai : aki az Önkormányzattól ellátást kap / rendszeres szociális segély, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, időskorúak járadéka, ápolási díj / nyugdíjas

Ha az elosztással kapcsolatban kérdésük van, a bizottság tagjaihoz kell fordulni.

A jogosultak listáját összeállította :

- Juhász Edina
- Kun Károly Zoltánné
- Ráczné Csajbók Csilla

Az adománnyal az Önkormányzat senki nem akart megsérteni, ha valaki nem igényli, írásban vagy szóban le kell mondani róla, és legközelebb részére nem igénylünk csomagot.

Önkormányzatunk fontosnak tartja, hogy gyermekeink az óvodában és iskolában szabadidejüket megfelelő körülmények között, biztonságos játékokkal töltsék el.

Az őszi szünetben az iskolában 450.000.-Ft értékben, kültéri játékokat helyeztünk el, a gyermekek nagy öröme.

Az óvodások részére Mikulás ajándékként 1.300.000.-Ft értékben szintén kültéri játékokat rendelünk. A játékok elhelyezésére számítunk a szülők segítségére is.

(Folytatás a(z) 2. oldalon)

TARTALOMBÓL

<i>A szociális földprogramról</i>	3
<i>Felhívás Hölgyeknek</i>	4
<i>Agrárkamrai tájékoztató</i>	5
<i>Megkezdődött az új tanév</i>	6
<i>Iskolánk az elsősök szemével</i>	7
<i>Nyugdíja Egyesület hírei</i>	8
<i>Művelődési Ház hírei</i>	9
<i>Támogató Szolgálat</i>	10
<i>„Tündér Vagyok” - találkozásom egy fogyatékkal élővel</i>	11
<i>Karácsonyi népszokásokból</i>	13

(Folytatás a(z) 1. oldalról)

Az Idősek napja alkalmából köszöntöttük településünk szépkorú lakóit. A rendezvényre meghívást kaptak azok a civil szervezetek, munkahelyek és vállalkozók is, akik 2008. ban segítettek az Önkormányzat rendezvényeit. Liszter Sándor és a Vadrózsák jó hangulatot, és vidám perceket szereztek a közel 220 jelenlévőnek.

A Szentimre települések II. Tiszaszentimrei találkozója nagyon jól sikerült, és maradandó emléket jelentett a résztvevő településeknek. Különösen nagy sikere volt a horgászversenynek, melyen az első és harmadik helyezett Hegyközszentimre, de a második helyezett Tiszaszentimre „versenyzője” lett. **Az önkormányzat Teréz anya szép gondolatával megköszöni minden közreműködőnek, aki adományával, munkájával segítette a 2008-as esztendő rendezvényeit.**

„Amit teszünk, csak egy csepp a tengerben. A nélkül a csepp nélkül azonban sekélyebb volna a tenger.”

Szeptember elején tárgyalta a képviselő-testület a 2008. évi költségvetés első félévi teljesítését.

Örömmel számolok be arról, hogy az Önkormányzati választások félidején, a tudatos és takarékos gazdálkodásnak meglett az eredménye.

2006. október 1-je óta először augusztus hónapban **nem kellett a húszmillió forintnyi költségvetés felülbírásával élni**, így a kamatterhek jelentősen csökkentek.

Novemberben **megkezdjük a 25 millió forintos rövidlejáratú hitel törlesztését**, melyet még az előző képviselő-testület vett fel. 5 millió forinttal csökkentettük a hitelállományunkat.

Hogyan tudtuk ezt két év alatt elérni, minek köszönhető ez ?

– A tudatos, szakszerű gazdálkodásnak.

– A pénzügyes szakemberek, belső ellenőr és könyvvizsgáló tevékenységének.

– A sikeres ÖNHIKI-s pályázatoknak, mely megteremtette a település biztonságos működésének a feltételeit.

– A **képviselő-testület** egységes gazdálkodásának, ugyanis a 2006. október 1-én megválasztott testület **fő célkitűzésének a pénzügyi egyensúly megteremtését tekintette és tekinti továbbra is.**

Különösen fontos ez ebben a nehéz gazdasági helyzetben, amikor várhatóan az Önkormányzatok támogatása jövőre jelentősen csökkenni fog.

Javult a lakosság egy részének adófizetési morálja, de még mindig sok adókintlévősége van az önkormányzatnak, ezért folyószámláról történő

letiltással kellett érvényt szerezni az adófizetési kötelezettség betartásának. Időben tudtuk számláinkat kifizetni és így nem kellett késedelmi kamatokat fizetni.

A Kistérségi Társulás többlet támogatása, amely 34 millió forint volt ebben az évben.

Hitelfelvétel nélkül ki tudtuk fizetni a 8,2 millió forintot az ivóvízminőség javító programra.

Fejlesztésekről :

-Tiszaszentimrén ebben az évben a napközi és a KHT épületének külső, a vasútállomás felső szintjének belső felújítása történt meg. Intézményeinkben a nyár folyamán megtörténtek a karbantartási munkálatok. A ravatalozó két oldalának beépítésével kiküszöböltük az állandó huzatot. Ha légmozgásra lesz szükség, a jobb oldalon elhelyezett ajtó szükség esetén kinyitható.

-Újszentgyörgyön szintén jelentős munkálatok történtek, melyet **Lőrincz András emlékének ajánljuk**. Tanító bácsi egész életében a településért, az itt élő emberek boldogulásáért dolgozott.

Bizonyára örömmel látná, hogy munkáját folytatjuk és vigyázunk az „ő kis falujára „

-A településközpontban lévő épület / volt iskola, óvoda / külső felújítása, tetőjavítása megtörtént.

-Klubhelyiséget alakítottunk ki, csak a bútorokra várunk.

-Tovább alakítjuk a faluközpontot: parkosítunk, padokat helyezünk el, a haranglábat felújítjuk.

-A nyár folyamán felújítottuk kívül-belül a **ravatalozót**.

-Új, az EU-s szabványnak megfelelő 3 db környezetbarát buszvárót kapott a település.

-Megtörtént az orvosi rendelő karbantartása, a tél folyamán az ÁNTSZ által előírt belső alakítását végezzük el, mely a rendelés újrakezdésének az egyik feltétele.

Tiszaszentimrén és Újszentgyörgyön, összesen 2,6 km hosszú **útszakaszon kátyúzás**, illetve útalap javítás történt.

Újszentgyörgyön három utcában, valamint **Erzsébet majorban útalap kialakítására** került sor. E beruházás összköltsége 4,8 millió forint volt.

Megkezdjük a **Tájház** felújítását, ebben az évben az állagromlás megállítása a legfontosabb feladatunk. Tavasszal a teljes belső-külső felújítás után megkezdjük a Tájházzá történő kialakítást.

A faluközpontban anyagi lehetőségünkhöz mérten, **megkezdjük a járdák felújítását**, melyet jövőre folytatni akarunk.

Tavasszal a vasútállomás külső, valamint az alsó szint belső felújításával szépítjük tovább az önkormányzat által használatba vett épületet.

1 millió forint adományt kapott önkormányzatunk, melyből a község-házát újítottuk fel belülről.

Az üdvözlőtáblák, útbaigazító táblák elkészülnek lassan.

Pályázatokról:

Sajnálatos, hogy az Újszentgyörgyre beadott 45 millió forintos útpályázat elutasításra került, /legfőbb indok az alacsony járműforgalom/, ennek ellenére az önrészre félretett pénzből megkezdjük az útfelújításokat.

Az újszentgyörgyi orvosi rendelő visszaállítását sem támogatták, ezért a tél folyamán műszaki brigádunk megkezdte a kialakítását, szintén önerőből.

Reméljük 2009-ben ismét lesz rendelés Újszentgyörgyön!

A legörömtelibb hír, hogy **november 28-án beadtuk a szennyvízpályázatunkat.**

Köszönjük Nagyfejeő Attilának, hogy eladta az önkormányzatnak a nyárfás erdőt, Poczók Imrének, Poczók Gyulának, Poczók Ernőnek, hogy a beruházás megvalósítása esetén hozzájárulnak a földcseréhez, ugyanis ezeken a földterületeken valósul meg a szennyvízberuházás.

Januárban a következő pályázatokat adjuk be:

– Szent Imre tér – Tájház közötti háromszög.

– Piac tér

– Templomtorony külső felújítása

2009-ben ismét adunk be útburkolásra, járda építésére pályázatot.

Mivel útjaink több mint 90 %-a burkolt, ez öröm, de egyben hátrány is, hiszen csökkenti a nyeresési esélyeket, ugyanis a környező kistelepüléseken még a 30-35 %-ot sem éri el, így nagyobb az esélyük.

A már említett **sikeres szociális földprogramon ismét nyert önkormányzatunk** 3 millió 225 ezer Ft-ot. Az önrész, melyet nekünk kell kifizetni 420 ezer forint. Az eddigi növénytermesztés kiegészül állattartással, hogy még eredményesebb legyen az „önellátás” a programban résztvevő családok számára. Örülünk, hogy egyre nagyobb az érdeklődés a jól bevált projekt iránt, és egyre többen jelentkeznek, hogy megtermeljék maguknak a szükséges konyhakerti növényeket stb.

A már említett **sikeres szociális földprogramon ismét nyert önkormányzatunk** 3 millió 225 ezer Ft-ot. Az önrész, melyet nekünk kell kifizetni 420 ezer forint. Az eddigi növénytermesztés kiegészül állattartással, hogy még eredményesebb legyen az „önellátás” a programban résztvevő családok számára. Örülünk, hogy egyre nagyobb az érdeklődés a jól bevált projekt iránt, és egyre többen jelentkeznek, hogy megtermeljék maguknak a szükséges konyhakerti növényeket stb.

A már említett **sikeres szociális földprogramon ismét nyert önkormányzatunk** 3 millió 225 ezer Ft-ot. Az önrész, melyet nekünk kell kifizetni 420 ezer forint. Az eddigi növénytermesztés kiegészül állattartással, hogy még eredményesebb legyen az „önellátás” a programban résztvevő családok számára. Örülünk, hogy egyre nagyobb az érdeklődés a jól bevált projekt iránt, és egyre többen jelentkeznek, hogy megtermeljék maguknak a szükséges konyhakerti növényeket stb.

További fejlesztési elképzeléseink:

– iskolai sportudvar kialakítása

– iskola, óvoda, Polgármesteri Hivatal akadálymentesítése

– játszótér kialakítása

Zengett az ének a tiszaszentimreiek, a határon belüli és határon túli Szent Imréről elnevezett 10 település ajkán a II. Szentimre települések találkozásán.

Az elmúlt évi 1000 éves évfordulót követően döntött úgy a 10 település, hogy továbbra is fenn tartja a kapcsolatot, s évenként két településen találkoznak, sorshúzás alapján kiválasztva a két helységet.

Így került sorra ez évben Tiszaszentimre, 2008. október 3-4-5-én. A találkozót megelőző hetekben már sokan szorgoskodtak, hogy minél méltóbbak, szebbek, emlékezetesebbek legyenek e napok mindenki számára. Levelek, telefonok jöttek-mentek. Izgalommal készülődünk, eldőlt a szálláshely, az étkezések, a közös együttlétek, a kulturális műsor sorsa is. A Művelődési Házban elkészült két kiállítás anyaga is:

„Szentimre Régi Arca” címmel, és az elmúlt évi találkozók helyszíneinek találkozóiról, a szoboravatásokról. A 10 település emlékezetes pillanatai villantak fel a sokszínű fotókról.

Jó volt látni, ahogy az ideérkezők örömmel fedezték fel a kiállított képe-

„Szent Imre herceg Magyarország éke”

ken elmúlt évi emlékeiket.

De lássuk csak sorrendben! Október 3-án délután érkezett a delegációk egy része, akiket finom, friss pogácsával, teával, kávéval vártunk a művelődési házban. Estére ízletes, magyaros vacsora várta a vendégeket, bár néhányuknak szokatlan volt a számunkra oly természetes fűszeres íz. Másnap, szombaton bár az idő nem igen kedvezett, az elszánt horgászni vágyókat semmi sem riasztotta el a zord Tiszai időtől. Akik nem akartak „pecázní” Tiszafüreddel és a Kiss Pál múzeummal ismerkedhettek. Ebédidőre eldőlt ki a győztes horgász, aztán siettek vissza, hogy megízleljék az igazi szentimrei birkapörköltet. Ebéd után vendégeinknek bemutattuk közintézményeinket, melyeket Ők nagy érdeklődéssel és némi irigységgel szemléltek.

Délután 17 órakor kezdődött a kulturális műsor, a Pátria Művészeti Alapiskola táncosaival, a Margaréta Népdalkörrel, a Formációs táncosok gyer-

mek és nyugdíjas táncosaival.

A színvonalas műsor után volt egy kis közös éneklés, melyből a lelkes közönség apraja-nagyja kivette részét. A kellő hangulat megteremtése után a néptáncosok vezetésével, invitálásukra táncprogramra roptak a táncot mindenki. Vasárnap, 5-én a Református templomban vettünk részt az ünnepi istentiszteleten, melynek zárásaként közösen énekeltek nemzeti himnuszunkat. Ezt követően a delegációk megkoszorúzták Szent Imre szobrát. Végül kezdeményezésünkre, az erdélyiek meghatódott öröme felcsendült a Székely himnusz. A találkozó a polgármester asszony köszöntő szavával, és egy szerény fogadással ért véget. A viszontlátás reményében vettek búcsút egymástól a küldöttségek tagjai.

Jól vizsgázott Tiszaszentimre! Megmutattuk: közös erővel, összefogással, egymás munkáját segítve tudunk és akarunk településünkért tenni.

A szociális földprogram támogatásainak bővítését tervezi az Önkormányzat

(Sikeres pályázat esetén jövő évben már sertést és takarmányt is biztosít az önkormányzat a szociális földprogram résztvevői számára)

A Tiszaszentimrén élő lakosok, családok számára az egyik legnagyobb problémát jelenti a munkahely hiánya, az alacsony jövedelmek, amelyből nagyon nehéz a mindennapi megélhetést biztosítani.

A családok nagyon gyakran kerülnek olyan helyzetbe, amikor nehézségeik megoldására az Önkormányzathoz fordulnak anyagi segítségért. Az Önkormányzat segélyezési lehetőségei is korlátozottak, ezért a pénzügyi támogatás legtöbbször csak átmenetileg vagy egyáltalán nem oldja meg a segítséget kérő helyzetét.

Tiszaszentimre Község Önkormányzata ezért olyan támogatási formákat keres, amelyekkel eredményesebben tudja segíteni az alacsony jövedelmű családokat. Ilyen támogatási forma a szociális földprogram, amely a Szociális Minisztérium támogatásával már 3 éve működik.

Mit nyújt a szociális földprogram a résztvevők számára?

Az első évben 15 család részvételével indult a program. A Bartók Béla út melletti önkormányzati földterületet jelölte ki az Önkormányzat a program helyszínéül. Minden család térítésmentesen használatba kapott felszántott, műtrágyázott, vetésre kész állapotban 720 m² veteményest, vetőmagokat (burgonya, petrezselyem, sárgarépa, vöröshagyma, bab, borsó, főzőtök), a műveléshez szükséges szerszámokat, permetezőszert.

A résztvevőknek egyetlen feladata volt, a vetőmagok elvetése, kapálása, a föld rendben tartása. A termékkel teljes egészében a családok rendelkeztek.

A második évben a veteményest már 20 család művelte. Annak érdekében, hogy szárazság esetén is legyen termés, megteremtette az Önkormányzat

az öntözés lehetőségét is, kutak fúrásával. Az öntözés igénybevételeért sem kell a résztvevőknek fizetni. A veteményes mellett a második évtől 10 család a temető melletti gyümölcsös művelésének lehetőségét is megkapta. A gyümölcsös megművelése ellenében a termés itt is a résztvevőké, s a szerszámokat, permetezőszert szintén térítésmentesen kapják a résztvevők.

A harmadik évben továbbra is 20 család vett részt a programban, a támogatások továbbra ingyenesek voltak.

A támogatások azonban nem csak ennyiből állnak!

A veteményes, gyümölcsös megművelését szeretné az önkormányzat úgy is segíteni, hogy tanácsadással, képzéssel a résztvevők ismereteket szerezzenek arról, hogyan kell a munkálatokat elvégezni.

A családok gyermekinek szünidei elfoglaltságot, játszóházakat szerveznek a szociális intézmény dolgozóival, ahol a gyerekek rajzolhatnak, gyöngyöt fűzhetnek, üveget festhetnek, gipszképeket készíthetnek, hogy csak néhányat említsünk a népszerű elfoglaltságok köréből.

(Folytatás a(z) 4. oldalon)

(Folytatás a(z) 3. oldalról)

Minden évben sikeres kiránduláson vehetnek részt a gyermekek és az érdeklődő felnőttek. Ebben az évben már családi napokat is szerveztünk, ahol gyerekek és szülei közösen főztek, játszottak, vetélkedtek.

Emellett jogi és egészségügyi problémák esetén ügyvéd, illetve orvos segítsége is igénybe vehető.

Ami pedig nagyon fontos, minden térítésmentesen vehető igénybe!

A résztvevők munkájukat, részvételüket, aktivitásukat adják ezért cserébe. Munkájuk eredménye pedig az, hogy a család számára megtermelik az egész évre való burgonyát, zöldségféléket, gyümölcsöt, ezért pénzt nem kell kiadniuk. Ez pénzben számszerű-

sítve akár 80 – 100 ezer forint bevételt is jelent egy-egy családnak.

Ez pedig mindennél többet mond!

2009. évben új támogatási forma bevezetését is tervezzük!

Az Önkormányzat továbbra is működtetni kívánja a szociális földprogramot, ezért már elkészült és beadásra került a pályázat a jövő évi támogatás elnyerésére.

A korábbi tevékenységek mellett bővítést is tervezünk.

10 család részére szeretnénk megteremteni annak a lehetőségét, hogy amennyiben rendelkezik sertéstartásra alkalmas állal, részükre térítésmentesen biztosítunk 1 db választási malacot, a felneveléshez szükséges takarmányt és az állatorvosi segítséget.

Ez lehetővé tenné, hogy azok a családok, akik mindhárom tevékenységben részt vesznek, a család élelmezésének jelentős részét a programban elő tudnák teremteni.

Várjuk ezért azon családok érdeklődését és jelentkezését a földprogramba, akik:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben vagy
 - rendszeres szociális segélyben részesülnek vagy
 - a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum 200 %-át
- és igénybe kívánják venni az önkormányzat térítésmentes és jelentős támogatását.

Kedves tiszaszentimrei és újszentgyörgyi Hölgyek, Lányok, Asszonyok !

2008.december 04.- 23. között ismét **mammográfiai emlőszűrés** lesz **Tiszafüreden, a Piac téren.**

Községünkben közel 200 nő (45 – 65 év közöttiek) kap, vagy már kapott névre szóló, személyes behívó levelet. A levél tartalmaz mindenféle fontos információt a szűréssel kapcsolatban (időpont, helyszín, szűrés menete , stb...) Ha régebben már voltak ilyen szűrésen, az ott kapott, **régebbi leleteket** is vigyék magukkal, valamint a **TB kártyájukat** !

A vizsgálat ingyenes, rövid ideig tart, fájdalommentes , a szervezetre nem ártalmas ! A szűrőbusz könnyen megközelíthető, utiköltség térítési utalvány igényelhető a háziorvosnál és a szűrőállomáson. Amennyiben az időpont nem megfelelő, lehetőség van új időpontot kérni.

Tisztelettel kérek Mindenkit, hogy saját és családja érdekében **jeljen meg a szűrésen.**

Fontos tudni, hogy egészségesek vagyunk, ez életerőt ad. Itt jegyzem meg azt a tényt, hogy pl. a hosszantartó szoptatás (kb.6-12 hónapig) szerepet játszik az emlőrák megelőzésében, ezért is tartjuk olyan fontosnak a csecsemők természetes táplálását.

De azt is meg kell tudnunk időben , ha betegek vagyunk , hogy le tudjuk győzni a kórt szaksegítséggel. Sajnos, az emlőrák előfordulása elég magas a női lakosság körében, a későn felfedezett és kezeletlen esetekben az életkilátások nagyon rosszak. De számtalan példa van biztosan az Önök környezetében az ellenkezőjére is, amikor emlődagyanatos elváltozásból, megfelelő, magasszintű ellátás segítségével meggyógyult a beteg. Ez a szűrővizsgálatok lényege!

Fogjunk hát össze és menjünk el a szűrésre! Köszönjük meg, hogy ezt a lehetőséget ingyenesen biztosítják számunkra , a 20 km-es távolság pedig könnyen leküzdhető!

Várom Hölgytársaimat, én biztosan elmegyek!

Egy másik ingyenes „női szűrés” is folyamatban van országsszerte, ez pedig a méhnyak szűrés.

Biztosan mindenki hallotta már, hogy a méhnyakrák milyen gyakran előforduló betegség a női lakosság körében. De az időben felfedezett , kezdődő méhszáj elváltozás gyógyítási ill. gyógyulási esélye akár 90% -- 100 %-ot is elérheti.

Ez a rákbetegség egészen fiatal kortól előfordulhat, ezért indokolt, hogy a nők évente elmenjenek erre a szűrésre.

A szűrés fájdalommentes, gyorsan elvégezhető, úgynevezett kenetvétele történik a méhszáj környékéről. Ez kiegészülhet a méhnyak kolposzkópos –mikroszkóppal történő --, valamint a kismenedece tapintásos vizsgálatával. A vizsgálat célja nemcsak a méhnyakrák korai felismerése, hanem a különböző kórokozók által okozott gyulladással állapottok (hüvelyi folyások, duzzanatok, kinövések, stb...) kimutatása , a méh és a petefészkek aktuális állapotának feltérképezése. Lehet, hogy ez a vizsgálat kissé kellemetlen, de „kibírható”.

Kérem Önöket, hogy túlzott szeméremérzetük ne akadályozzon meg senkit ezen vizsgálatok elvégzésében. Személyre szóló levelet kapnak a nők, melyben minden fontos tudnivaló megtalálható. Aki nem kapott értesítést, az is bátran, beutaló nélkül mehet bármelyik nőgyógyászati szakrendelésre a környéken (Tiszafüred, Karcag).

A fent ismertetett vizsgálatok nem kötelezőek , de mint nő, feleség, anya és egészségügyi dolgozó az Önök egészségéért is aggodva **AJÁNLOM!!!**

Eljünk ezzel a lehetőséggel és köszönjük meg, hogy odafigyelnek ránk. De ehhez mi is kellünk! Szánjunk rá minden évben egy kis időt!

Ismételnem buzdítom Önöket, vegyünk igénybe ezt az ingyenes, egészségünk megőrzését segítő szolgáltatást!

Ha bármilyen segítségre, felvilágosításra van szükségük a fentiekkel kapcsolatban, szívesen állok rendelkezésükre, az egészségházból megtalálhatják, vagy telefonon elérhetnek / 06-30-339 08 86 /. Kérdéseikre a háziorvos és munkatársai is szívesen válaszolnak.

Dr.Koczok Sándorné védőnő

Agrárkamaraik tájékoztató

Tisztelt Termelők!

Ezúton szeretném tudatni Önökkel, hogy minden hónap második csütörtökén délelőtt ügyfélfogadást tartok a falugazdász irodában. Kérem, támogatásokkal kapcsolatos kérdéseikkel, kéréseikkel keressenek bizalommal. Néhány fontos tudnivaló, most az AKG és a területalapú támogatással kapcsolatban:

Agrár-környezetgazdálkodási támogatás:

A 157/2007. (XII. 22.) FVM rendelet által módosított 4/2004. (I. 13.) FVM rendelet szerint: Az agrár-környezetgazdálkodási támogatásban részesülő gazdálkodó a helyes gazdálkodási gyakorlatra vonatkozó előírások, valamint a kedvezőtlen adottságú területek kompenzációs, illetve a Natura 2000 területek kompenzációs támogatásaiban részesülő mezőgazdasági termelő a helyes mezőgazdasági és környezeti állapotra vonatkozó előírások teljesítésének ellenőrzése, valamint a fenti támogatások monitoringja érdekében a gazdasága teljes területén végzett tevékenységekről gazdálkodási naplót naprakészen köteles vezetni. Az agrár-környezetgazdálkodási támogatás igénybevétele esetén a gazdálkodási napló naprakész vezetése abban az esetben is kötelező, amennyiben a talajvizsgálati eredmény és tápanyag-gazdálkodási terv még nem készült el.

Az agrár-környezetgazdálkodási támogatásban részesülő gazdálkodó köteles a gazdálkodási napló egy aláírt másolatát - a hozzá kapcsolódó dokumentumok (pl. számlák, bizonylatok) másolatai nélkül - elküldeni augusztus 31. és október 31. között a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ (a továbbiakban: MgSzH Központ) címére (1118 Budapest, Budaörsi u. 141-145.).

A gazdálkodási naplót a kötelező nyilvántartásokra vonatkozó előírások szerint a kapcsolódó dokumentumokkal együtt legalább 5 évig meg kell őrizni.

Megjelent az ÚMVP Irányító Hatóságának 50/2008. (IX. 4.) közleménye a 2008/2009. gazdálkodási évben elvégzendő talajvizsgálatokról a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv agrár-környezetgazdálkodási támogatásban részt vevő földhasználók számára.

Az agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételeinek részletes szabályairól szóló 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet 8. melléklete alap-

ján a támogatási időszak utolsó évében a jogszabály által előírt **bővített illetve teljes talajvizsgálatokhoz** szükséges talajminták akkreditált talajlaboratóriumba való leadásának **kezdő időpontja 2008. szeptember 1., végső időpontja 2009. május 31.** **Bővített talajvizsgálat az alábbi célprogramokba bevont területek esetén kötelező:**

- Alapszintű szántóföldi célprogram,
- Tanyás gazdálkodás célprogram,
- ÉTT Szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram,
- ÉTT Szántóföldi növénytermesztés madár élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram,
- ÉTT Lucernatermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram,
- ÉTT Szántóföldi növénytermesztés élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogramnál.

Teljes talajvizsgálat az alábbi célprogramokba bevont területek esetén kötelező:

- Integrált szántóföldi célprogram,
- Ökológiai szántóföldi célprogram,
- Integrált ültetvény célprogram,
- Ökológiai ültetvény célprogram.

A "Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot", illetve a "Helyes Gazdálkodási Gyakorlat" feltételrendszerének meghatározásáról szóló 4/2004. (I. 13.) FVM rendelet 2. számú melléklete alapján, mely a **Helyes Gazdálkodási Gyakorlatot** tartalmazza, a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv **agrár-környezetgazdálkodási támogatásban részt vevő földhasználóknak öt évente a gazdaság teljes területére vonatkozó szűkített talajvizsgálatot kell végezni.**

A Helyes Gazdálkodási Gyakorlat ál-

tal előírt szűkített talajvizsgálat kizárólag azon szántóföldi növénytermesztésbe, valamint ültetvényes gazdálkodásba vont területek esetén kötelező, amelyek a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv agrár-környezetgazdálkodási támogatásban nem vesznek részt.

A gyepegzálkodásba vont területek esetén talajvizsgálatra nincs szükség.

Területalapú támogatás és kiegészítő nemzeti támogatások:

A 107/2008 (VIII. 27.) FVM rendelet szerint az egységes területalapú támogatás és a hozzá kapcsolódó kiegészítő nemzeti támogatások összegei 2008-ban a következőképpen alakulnak:

egységes területalapú támogatás (uniós rész): 132,83 euró/ha (2008. október 1. árfolyamon)

- egyes szántóföldi növények termesztésének támogatása: legfeljebb 11.200 Ft történelmi bázisjogosultságonként

- híztóbika-tartás támogatása: legfeljebb 46.900 Ft történelmi bázisjogosultságonként

- tejtermelés támogatása: legfeljebb 8,030 Ft/t történelmi bázisjogosultságonként

- anyatehéntartás támogatása: termeléshez kötötten legfeljebb 31.500 Ft, termeléstől elválasztva (történelmi bázisjogosultságonként) legfeljebb 9350 Ft

- extenzifikációs szarvasmarha-tartási támogatás: legfeljebb 17.050 Ft

- anyajuhtartás támogatása: egyedenként legfeljebb 1640 Ft, a juhtejet vagy -tejterméket értékesítők esetében legfeljebb 1315 Ft/egyed

- KAT területen történő anyajuhtartás támogatása legfeljebb 1400 Ft

Túri Emese
Agrárkamara tanácsadó
30/642-9363

Ki az, aki nem fél?"

Ez a kérdés volt a vezérfonala a Református Gyermekehétnek, amit 2008. augusztusában tartottunk a református parókia udvarán. Az egy hetes délelőtti foglalkozás-sorozaton 14 gyermek vett részt. Játékosan, énekelve, kezűgyességüket is használva ismerkedtek meg Dániel próféta kalandos életével, majd egy kis harapnivalóval a pocakban térhettek haza.

Hogy a gyerekek mennyire jól érezték magukat ezeken a délelőttökön, talán a leginkább az mutatja, hogy az utolsó alkalmon megkérdezték, hogy a következő héten is jöhetnek-e.

Reméljük, lelkesedésük a következő nyárig sem lankad, és legalább ennyien eljönnek a jövő évi gyermekehétre is!

Csipés Anikó, református lelkész

Megkezdődött az új tanév

Rövid hírek az iskolából

- Iskolaotthonos első osztályt indítottunk, hogy a gyerekek terhelése egyenletesebb legyen, a tanítási órákat szabadidős tevékenységek váltják. Így az első osztályosoknak nem kell délelőtt egyfolytában négy 45 perces órát végigdolgoznia, mert ez még az idősebbeknek is igen megterhelő. Az első négy hét tapasztalatai azt mutatják, hogy ez megkönnyíti az átmenetet az óvodából az iskolába.
- Jelenleg 179 tanulónk van a 10 osztályban, a 6. és a 7. évfolyamon párhuzamos osztályokban nevelünk-oktatunk. A kis létszámú osztályokban több idő jut arra, hogy minden gyermeket alaposabban megismerjenek, és a szükségleteinek megfelelően fejlesszenek a pedagógusok. Igen nagy hangsúlyt fektetünk az egyenlő bánásmód elvére, és a differenciált képességfejlesztés alkalmazására a gyakorlatban.
- Két kis létszámú napközis csoportunk is alkalmas arra, hogy minden egyes tanulóra nagyobb figyelmet fordítson a nevelő, hogy változatos munkaformákkal töltsék a délutánokat az alsó tagozatos tanulók.
- A tanulószoba a felső tagozaton nyújt lehetőséget arra, hogy a gyerekek nevelői segítséggel készüljenek a következő napi tanítási órákra.
- „A tiszaszentimrei gyermekekért” alapítvány kuratóriumának összetétele az alábbiak szerint változott: a kuratórium elnöke:
Mucza Andrásné
tagjai: Farkas Etelka szülő
- Kéri Jánosné SZMK elnök
- Vizi Krisztina igazgató helyettes
- Szoboszlai Sándor DÖK segítő tanár
- Az alapítványunktól kiváló tanulmányi eredményükért az alábbi közép- vagy felsőfokon tanuló diákok vehették át augusztus végén a megpályázott összeget:
Fózer Viktória, Mészár Rebeka, Rózsa Péter, Balogh Emese, Ágoston Julianna, Bari Nóra, Székely Gyula, Balogh Natália, Szivák Gyula,

Négyesi Dalma, Kalmár Anna, Nagy Döníz, Papp Dávid Gyula, Domokos Dóra, Juhász Alexandra, Újj Erika, Újj Emese, Bekecs Laura, Felföldi Emese, Ádám Annabella, Molnár Zoltán, Koszta Klaudia, Koczok Brigitta, Kolozsi Péter. Gratulálunk nekik, nagyon büszkék vagyunk teljesítményükre.

- A 2008/2009-es tanévtől „az iskola rendőre” mozgalom indításával a helyi körzeti megbízott, Ladányi Lajos a mi iskolánk rendőre. Együttműködésünk azonban nem mai keletű, a jövőben is számíthatunk segítségére.
- E tanévben kellett bevezetni 5. évfolyamon a nem szakrendszerű oktatást. Ez azt jelenti, hogy az ötödikesek matematikából és anyanyelvből több órában gyakorolhatják azokat az alapkészségeket, amelyek szükségessé a későbbiekben ahhoz, hogy önállóan tudjanak új ismereteket szerezni.
- Szeptemberben 5 pedagógusunk vett részt 30 órás továbbképzésen, ahol az együttműködésen alapuló, úgynevezett kooperatív tanulási technikák alkalmazásában szereztek gyakorlatot.
- A holland barátaink látogattak el az intézménybe 2008. 09. 29-én, ajándékaikat (füzetek, papírok, tollak, labdák, stb.) a kézműves szakkörünk által készített nagyméretű képpel köszöntük meg.
- Október 1-én összevont szülői értekezleten ismertettük az iskola 2008/2009-es évi terveit, programját, rendezvényeit. A találkozón 42 érdeklődő szülő részvételével aktuális kérdések megvitatására is sor került.
- Október 2-án a zenei világnap alkalmából kézműves délután keretében nagyméretű hangulatképek születtek az ügyes gyermekkezek által.
- Szeptember 30-án az alsós és a felsős diákok részére a sportpályán megrendezett sportdélután nagy sikert aratott. A tanulók az elért eredményeik alapján jutalomban részesültek.

ményeik alapján jutalomban részesültek.

- A nemzeti gyásznapon megemlékeztünk az aradi vértanúkról, versekkel, ünnepi beszéddel és mécsesek gyújtásával fejeztük ki tiszteletünket nemzeti hőseink iránt.
- Október 4-én szombaton a Szentimre nevű települések küldöttsegei tekintették meg intézményünket a találkozó alkalmából. Jó hangulatú beszélgetés keretében ismerkedhettek meg korszerű eszközeinkkel, az iskolában folyó munkával.
- Október 7-én a felső tagozatos tanulók kerékpártúrán vettek részt. Tiszaderzs volt a célállomás, a résztvevő 25 gyermek jól érezte magát, és lelkesen meséltek az élményeiről.
- Comenius pályázatunk sikeres volt, 1 pedagógusunk október 9-én Olaszországba előkészítő látogatásra indul, ahol 3 iskolával közös programot dolgoznak ki a „Játékosság a nevelő-oktató munkában” témakörben. A jövőben egy olasz és egy német iskolával közösen fogjuk a fenti témában projektalkalmazók keretében módszertani lehetőségeinket felmérni és bővíteni.

Szeptember 1. óta történt.....

- Szeptember 20-án Budapestre utazott 22 tanulónk, ahol megtekintették a Bodies kiállítást, és ellátogattak a Terror Házába, valamint a Mezőgazdasági Múzeumba.
- Összevont szülői értekezletet tartottunk október 1-én a tanév munkatervével, feladataival kapcsolatban.
- Alsós és felsős sportdélutánon versenyeztek diákjaink október első hetében, a jó időnek köszönhetően a sportpályán.
- Október 2-án a zenei világnap alkalmából képzőművész délutánon komolyzenei ihletésű képeket festettek a művészetet kedvelő gyerekek.
- Október 6-án megemlékezést tartottunk az Aradi Vértanúk tiszteletére.
- Október 7-én a fogyatékkal élőkről tartott előadásokon, bemutatókon ismerkedtek nehéz sorsú embertárral.

(Folytatás a(z) 7. oldalon)

(Folytatás a(z) 6. oldalról)

sainkkal a diákjaink. Ezt megelőzően nagyszámban vettek részt rajzpályázaton és fogalmazópályázaton ugyanebben a témakörben.

- 36 sportot kedvelő vállalkozó biciklist kísérték kerékpártúrára Tiszaderzsre október közepén a testnevelők.
- 25 érdeklődő tanulónk október 20-án utazott Budapestre, megtekintették a Hologram kiállítást.
- Október hónap folyamán a „Tiszaszentimrei Gyermekéért Alapítvány” 100.000 Ft értékben vásárolt szemléltető eszközöket az alsó tagozatos osztályoknak, és az énekzene oktatásához.
- Október 23-i ünnepségünket a művelődési házban tartottuk közszégi szintű rendezvényként. Sajnáljuk, hogy a meghívott vendégek is kis számban jöttek el.
- Az október 29-én az őszi szünetben a művelődési házzal közösen rendezett

Halloween partin és felvonuláson is nagyon jól szórakoztak a gyerekek.

- November hónapban a Koma pályázat nyerteseiként 113.000 Ft-ot költöttünk történelmi térképekre, matematikai szemléltető eszközökre.
- Iskolánk udvara játékokkal gyarapodott az őszi szünetben. Felszerelésre került a szabadtéri kosárpálánk, a lengőteke, asztalitenisz asztal és libikóka a kisebbeknek. A gyerekek szerencsére sokáig élvezhették a játékokat a hosszúra nyúlt őszi szünetben.
- November 12-én újabb budapesti kirándulást szerveztünk, 22 tanulónk látogatott el a Planetáriumba, a Természettudományi Múzeumba, de nagyon élvezték a metrózást és a mozgólépcsőzést is.
- Óriási meglepetés volt a 3. osztályosok Márton napi műsora, és hogy libazsíros kenyérral lepték meg iskolársaikat és a nevelőket.

- A komolyzenét kedvelő gyerekek november 13-án Tiszafüredre utaztak hangversenyre.
- A hagyományos novemberi fogadódelutánon sajnos nagyon kevés szülő érdeklődött gyermeke iskolai teljesítménye iránt. Nagyobb részvételre számított a nevelőtestület.
- Majdnem minden hétre jut egy bolhapiac, ez az osztályok nagyon kedvelt rendezvényei közé tartozik.
- Folyamatban van az osztályok közötti teremfoci-bajnokság az iskolában.
- 8. osztályos tanulónk az iskolaválasztás lázában égnek, kihasználják a nyílt napok adta lehetőségeket, és hozzájuk is gyakran érkeznek toborzó nevelők a középfokú intézményekből iskola-bemutatót tartani.
- Az egyes osztályok által szervezett programok nem kerültek a felsorolásba, de legalább ilyen fontosak iskolánk közösségi életében.

Iskolánk az elsősök szemével

Egy péntek délutáni napon ellátogatunk az 1. osztályosok szabadidős foglalkozására.

Arra voltunk kíváncsiak, milyen számukra az iskola. Erre a kérdésünkre nagyon egyöntetűen válaszoltak. Csak annyit mondtak, hogy jó. De Rézsóné Jucika tanár néni a segítségünkre szívesen állt.

Megkérte az osztályt, hogy mondják el, miért volt ma jó iskolába jönni. Szép sorjában mindenki elmondta a véleményét. Nagyon sokféle választ hallottunk, de azt hiszem legtöbbször

azt, hogy mert ma volt testnevelés óra. De olyan válasz is elhangzott, hogy mert ma volt matematika óra. Majd megmutatták nekünk a rajzaikat. Szébbnél szebb rajzok akadtak a kezünkbe. Igazi kis művészek! A következő kérdésünk az volt, hogy az iskolában jobb vagy az óvodában. Nagy meglepetésünkre azt mondták, hogy az iskolában, mégpedig itt azért jobb, mert nem kell aludniuk. Azt is elárulták nekünk, hogy kinek ki a legjobb barátja. A válaszaikból rájöttünk, hogy mindenki mindenkinek a barátja.

Egyszerre voltak aranyosak és félénkek.

Jucika tanár néni elmondta nekünk, mennyire ügyesen és szépen dolgoznak órán. Megmutatta nekünk a matematika füzeteket. Igazán ügyesek voltak.

Kíváncsiak voltunk arra is, hogy mennyiben másabb az iskolaotthonos oktatás. Tanár néni elmondása alapján sokkal jobb így, mert több időt tudnak a gyerekekre fordítani. Nagyon nagy élmény volt közöttük lenni.

Őket elnézve arra gondoltunk, milyen jó is volt elsősnek lenni! Jó volt az arcukon azt az őszinte mosolyt látni. Most is szívesen gondolunk vissza a náluk eltöltött percekre!

Sokszor előfordult már, hogy egy-egy iskolai rendezvény alkalmával rácsodálkozva állapítottuk meg, hogy milyen szépek a tiszaszentimrei gyerekek. Ez a szépség a külső kedves arcvonásokat, a bájos arcocskát jelenti elsősorban, de a lelki „szépség” is ott csillog a tekintetekben. Rendezett ruhában, kulturált viselkedéssel, a durva beszéd kerülésével a szép külső már önmagában értéket képvisel. A ma divatos, de egészségtelen hajfestést és mindennapi arcfestést, a körömlakk használatát a hétköznapiakban az álta-

lános iskolás korosztály esetében helytelennek tartjuk, nem tudjuk értéknek elfogadni. Ne lepődjenek meg a kedves szülők, ha erre a gyerekek figyelmét felhívjuk, és a körömlakk eltávolítását kérjük.

Más a helyzet a műkörömmel! Az iskolában a műköröm használata tilos, mert balesetveszélyes, ugyanis a saját és a társai testi épségét is veszélyezteti az a tanuló, aki testnevelés órán mű-

körömmel áll be csapatjátékot játszani, de bármilyen tornagyakorlat vagy sportjáték során is előfordulhat, hogy a műkörömmel a gyermek akár saját magát, akár a társait megsérti, és akár maradandó károsodást is okozhat vele. Sok más érték van a világon, amivel szebbé, értékesebbé tehetjük gyermekeinket, ne a műköröm legyen a kislányok legfőbb vágya.

Műköröm az iskolában?

Fa ültetés az óvodában

Szép napos délután volt október 11.-én, amikor Óvó néni és Daduska néni, Jómagam és néhány szülő gyermekeivel együtt összegyűltünk az óvoda udvarán. Bionyárfa csemetéket ültettünk, amiket Tiszafüredről kapott az óvoda. A kis fákra azért volt szükség, hogy árnyékos helyet biztosítsanak az óvoda játszótérén, mert az óvó néni nem győzték védeni a gyereke-

ket az ártalmas napsugaraktól, ami éppen odasüt, ahol ők boldogan játszottak. Ez a veszély már jövőre nem fenyegeti a kis apróságokat, mert ezek a fák már az első évben két métert nőnek.

Egy óraker találkozottunk az óvoda udvarán ásóval, lapáttal felszerelve. Miután kimértük a csemeték helyét és elosztottuk a távolságot elkezdődött a

kis fák ültetése. A munkálatokban a jelenlévő korosztály mindegyike részt vett az egy évestől a hat évesig. A munka mellett nagyon jó volt a hangulat is. Felidéződtek a régi emlékek. A következő ilyen szabadtéri találkozó akkor lesz, amikor az óvodába megérkeznek a már megrendelt EU szabványnak megfelelő gyermekbarát udvari fa játékok, de erről majd óvó néni tájékoztatják a kedves szülőket.

Kun Attiláné

„Szervusz, kedves barátom, gyere velem táncba...”

Kinek ne csalna mosolyt az arcára, mikor ezt a jól ismert játékot óvodás korú gyermekek előadásában látja?

Örömmel számolhatunk be a jó hírről, hogy ebben az évben is lesz néptánc-foglalkozás a legifjabb korosztályban is. Bea néni pénteken délelőttönként egy félórás – egyórás foglalkozást tart majd az érdeklődő gyerekeknek a Művelődési Házban.

Büszkeség a szülőknek, de nekünk, óvónéniknek is, mikor ezek az apróság-

gok bátran és magabiztosan színpadra állnak, és nagyobb társaikat is megszégyenítő hangerővel énekelnek, táncolnak és játszanak. Mert ez nekik játék, nem is akármilyen! Az óvodás korú gyermek személyiségéhez a népzene, népi játékok és népmesék állnak legközelebb.

A néptánc és a népi dalos játék során a gyermekek úgy tanulnak és fejlődnek, hogy azt észre sem veszik: fejlődik a ritmusérzékük, téri tájékozódó

képességük. Ezek később az írás-olvasás tanulásánál is nagyon fontos képességek lesznek.

A zene hatására formálódik ízlésük, fejlődik hallásuk. Bátrabbak lesznek, merik hallatni a hangjukat. Mint minden mozgásforma, a tánc is erősíti izomzatukat, javítja testtartásukat, megtanulják irányítani a testüket.

Emellett a társaikhoz való pozitív viszonyt is erősíti, hiszen táncolni, körjátszóknál annál nagyobb öröm, minél többen vehetnek részt benne.

Nyugdíjas Egyesület hírei

Nem csak az életkor, a vitalitás a szívvel lélekkel végzett tevékenységek fontosak. Hogy mindenki úgy érezze, amit tesz, mások és saját maga öröme is teszi azt.

Ez jellemzi a Tiszaszentimrei Nyugdíjas Egyesület őszi programjait.

2008. szeptember 18.

Igen jó kapcsolat alakult ki a Kunhegyesi Nyugdíjas Klubbal. Ezért évadnyitó összejövetelükre hívták egyesületünket. Amikor a Művelődési Ház udvarán megállt a buszunk már hallatszott a vidám muzsika. Ahogy közeledtünk a bejáráshoz, nagyokat nyeltünk az üstökben rotyogó birka-pörkölt illatától és látványától.

Kedves fogadtatásban volt részünk, amint a főhelyre kísérték bennünket. A vacsora elköltése után jól esett a mozgás, szinte mindenki táncra perdült. Izgalommal vártuk a tombolasorsolást. Nem hiába, többen is nyertek. Alig vettük észre hogy telik az idő, éjfél tájban indultunk haza. Búcsúzáskor azonban még meghívtuk kedves ismer-

rőseinket, a szilveszteri összejövetelünkre. Köszönjük a kedves vendéglátást, ide bármikor szívesen visszajövünk!

2008. október 1.

E napon tartották Kunhegyesen a Városi Idősek Napját. Mivel ez évben a régiók szerint a kunhegyesi művelődési ház, a tiszaszentimrei művelődési háznak főigazgatósága is, a jó kapcsolat építése, na és a színjátszóink oda is eljutott jó híre alapján kértek fel bennünket, vigyünk valami vidám színpadi játékot, az idősek szórakoztatására. Mivel 2008 a reneszánsz éve, így a „Mátyás király és az igazmondó juhász” című vidám „igaz” mesejátékot mutattuk be nagy sikerrel, a Kunhegyesiek igaz meglepedésére. Fütöné Eszterike Mátyás király, Menyhátrné Emma néni Burkus király. Virágh Veronika a királylány, na és nem utolsósorban Szivákné Juliska az „igaz mondó juhász” szerepében, méltán kaptak nagy tapsot.

2008. október 11.

E napon került megrendezésre Török-szentmiklóson a kétévente már hagyományá vált nyugdíjas Ki-Mit-Tud?. Éppen 20 évvel ezelőtt indult ez a szép kezdeményezés, a nyugdíjasok nagy öröme.

A mi „csapatunk” is izgalommal és lelkesen készült, két táncdal és egy verssel. Nem hiába, mert a maratoni nap meghozta eredményét. Mind az orosz tánc, mind a reneszánsz tánc első helyezést ért el a maga kategóriájában. Táncosainkat Virágh Veronika tanította be, maga is táncolt a csapatban, mint nyugdíjas egyesületi tag. A többi részt vevő: Lázókné Marika, Szabóné Juliska, Fütöné Eszter, Szivákné Juliska, Migácsné Margit, Botos Magdika, Tóth Inci, Menyhátrné Emma néni, Muczáné Ági.

Fütöné Eszter szép versmondásával különdíjban részesült. Hazautazásunk egy kis „hajtókanyarral” estébe nyúlóan ért véget. Kicsit fáradtan, de elégedetten, boldogan szálltunk ki a Művelődési Ház előtt a buszból, hiszen munkánk, felkészülésünk meghozta gyümölcsét.

Művelődési Házunk rövid bemutatása

1985-1986 években épült az összedőlő régi művelődési ház helyén a jelenlegi építmény, mely 1986. augusztus 20-án került átadásra.

Korszerű színházterem, galéria, művészöltöző, természetes fényrel megvilágított könyvtár, valamint tágas zárt udvar. Ez utóbbi is alkalmas ki-sebb lélegzetű szabadtéri programok megvalósítására (pl. közös főzés, szalonnasütés esetleg szabadtéri nótázás... stb) 2008. június 30-ig fenntartója a helyi Önkormányzat ez év július elsejétől a Kunhegyesi Mikrotérségi Közművelődési Intézmény, melynek középpontja Kunhegyes.

A művelődési ház újjáalakulása óta központi szerepet töltött és tölt be a község kulturális és társadalmi életében. Minden jelentős települési rendezvény, minden jelentős országos és

térségi kulturális program aktív részvevője. Természetesen e feladatoknak csak úgy tud eleget tenni, ha településen működő társadalmi és civil szervezetek folyamatosan kapcsolódnak a programok megvalósításához.

Az elmúlt években az önkormányzatnak és a pályázat adta lehetőségeknek köszönhetően jelentősen bővült tevékenységünk.

Jelenleg több civil szervezettel tartunk kapcsolatot, számukra programokatszolgáltatásokat nyújtunk, szervezünk. Tevékenységünk az alábbi fő területek köré összpontosul:

könyvtár üzemeltetése,
e-magyarország pont működtetése, ellátjuk a civil szervezeteket folyamatos szóbeli és írásbeli tájékoztatóval,

tájékoztató jellegű fórumokat szervezünk (FIP, prevenció), ápoljuk és fejlesztjük a határon átnyúló, a már kialakult baráti kapcsolatainkat.

Tiszaszentimre Művelődési Háza, fontos szerepet tölt be a mindennapok kulturális és társadalmi eseményeinek szervezésében.

Az intézmény alapfunkciója a közművelődési és könyvtári feladatok ellátása az SZMSZ-ben foglaltak alapján.

A többféle műfaj együttes jelenléte színesíti a különböző rendezvényeket, a többféle korosztály közös szórakozása serkentőleg hat a faluközösség kulturális életére.

A táncok éjszakája: 2008. szeptember 20.

Művelődési Házunk is bekapcsolódott a Kulturális örökség Napjaihoz kötődő "Kulturházak éjjel-nappal" programsorozatba, mely a reneszánsz év jegyében került megrendezésre.

Első alkalommal rendeztük meg a "Táncok Éjszakája" című programot. Nagy örömmünkre szép számmal összegyűlt a táncolni, szórakozni vágyó vendégsereg, már a program kezdete-kor. Különböző zenei stílusokra rop-hatták a táncot, szinte fáradhatatlanul.

Szakértő tánctanárok segítették a kevésbé tudókat, de a "profik" is elles-hettek tőlük új lépéseket. Egy-egy nehezebb lépéskombinációnál sokan nem is tudtuk eldönteni, melyik a jobb és a bal lábunk!

Volt itt minden: reneszánsz korabeli tánc, csárdás, néptánc, spanyol tánc, felsorolni is nehéz mire tekergették csípőjüket a táncosok!

Majdnem éjfél volt, mire a táncos láb-ak elfáradtak, de a jó hangulatú este-nek, -kis pihenő után- ígérjük lesz még folytatása!

Tiszaigar falunap: 2008. szept. 6.

Művelődési Házunk 2008. szeptember 6-án a tiszaiigari falunap-on való részvételre kapott felkérést.

Szívesen fogadtuk a meghívást, hiszen ez is jó alkalom a bizonyítá-sra, hogy megmutassuk sokszí-nűségünket.

Fellépőink között voltak:

- Margaréta Népdalkör asszony-kórusa,
- "Őszikék" Táncsoport
- "Hétszínvirág" formációs tánc-soport.

A számos szép dal meghallgatása után láthatott a közönség matróz-táncot, kán-kánt, hastáncot, illetve előadásra került az István a Király című rockopera is.

A rendezvény nagy sikerrel, és nem utolsó sorban, jó hangulat-ban zajlott, mind a közönség mind a fellépők részéről!

Szeretettel köszöntjük

a szeptembertől iskolába induló újonc kis elsősöket, akiket a Betűrajzoló című verssel indítunk útnak így a magunk módján táv-üzenetben.

Sok sikert kívánva:

a Művelődési Ház dolgozói

Betűrajzoló

Irka-firka, ákom-bákom
betűt rajzol a kezem
még nem tudom, hogy kell szépen
de már most is szeretem.

Büszkén lesi apu, anyu
miről írom levelem
megdicsérnek szorgalmamért
és ezt, nagyon szeretem.

Gyakorolok reggel-este,
nincsen soha elegendem,
de ha jut az asztalra is,
akkor azt, nem szeretem.

Ősztől iskolába járok,
lesz szép tollam, füzetem,
leckét írok, mert ott azt kell
remélem majd szeretem.

A szüret és a kerti munkák befejezésével többen

Számítógépes tanfolyam a Művelődési Házban!

tudnak szabadidejükben időt fordítani önképzésükre.

Az külön szerencse, hogy nem kell ehhez utazással az időt tölteni, hanem kényelmesen, a lakóhelyünkön tudjuk ér-deklődésünknek megfelelően képezni magunkat.

A művelődési házban működő e-Magyar-

ország pont keretein belül ezért számítógépes tanfolyamot szervezünk novembertől, aminek témája: Word, (szöveg-szerkesztés) internet-használat, elektronikus levelezés.

Minden „tanulni vágyó” érdeklődőt, kortól függetlenül sok szeretettel várunk!

Egy szép nap az országházban

Művelődési Házunk amatőr csoportjai, a MARGARÉTA népdalkör, és a „Hétszínvirág” tánccsoport 2008. szeptember 16-án meghívást kapott Dr. Vadai Ágnes államtitkár asszonytól egy budapesti parlamenti látogatásra.

A meghívással a Tiszafüreden, augusztus végén megrendezésre került nyugdíjas napokon való aktív részvételt köszönte meg.

Nagy izgalommal és lelkesedéssel ké-

szült mindenki az útra, hiszen egy parlamenti séta főleg a vidéken élőknek nem minden nap adatik meg. Nem is volt üres hely a buszon! Az apróbbaktól, az idősebbekig szép számmal vágtunk neki az útnak.

Megérkezésünkkor a képviselő asszony fogadott, akit virágcsokorral köszöntöttünk. Majd „átadott” bennünket egy idegenvezetőnek, aki végig kísérte a csoportot az épületben, és akitől sok érdekes információt hall-

hattunk.

A látvány lenyűgöző volt!

A sétát követően a képviselő asszony egy hangulatos étterembe kalauzolt el minket, ahol finom ebéddel vendégelt meg a csoportot. Hazaindulás előtt volt még idő egy kis fagyizásra, és szórakozásra is.

Azt hiszem ez olyan nap volt, amit senki nem fog elfelejteni.

(A kiránduláson készült képeket megnézheti a Művelődési Ház honlapján: www.tizaszentimremuvhaz.fw.hu)

Domokosné Bari Ildikó

Tiszafüredi Kistérség Többcélú Társulás Szociális Szolgáltató Központja 5322 Tizaszentimre, Kossuth u. 2. TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT

2008. október első hetében lett meghirdetve a „Tündér vagyok” című pályázat általános iskolai tanulók számára. A téma: mit tettél vagy tehetnél azért, hogy a fogyatékkal élőknek jobb és szebb legyen az élete? – Találkozásom egy fogyatékkal élővel – Rajz és történetíró kategória állt rendelkezésre a pályázni kívánó tanulók számára.

A pályázat része volt annak a programnak, amit a **rokkantak napja** (szeptember 20.), a **fehér bot napja** (október 15.) és a **fogyatékkal élők napja** (december 3.) alkalmából állítottam össze.

Mint a Támogató Szolgálat vezetője nagyon fontosnak tartom, hogy már kisiskolás korban szembesüljenek és találkozzanak a gyermekek a fogyatékos fogalmával, jelentésével, hátrányaival és szépségeivel. Ezért került sor rendhagyó osztályfőnöki óra keretében egy előadásra ebben a témában. Az iskola Igazgatónöje örömmel fogadta a kezdeményezést és minden feltételt biztosított, hiszen a településünk iskolája is integrált intézmény, tehát vannak egészséges és sérült tanulói.

A pályázat eredményhirdetésére a program előtti napon került sor. A bíráló bizottság tagja egy Kunmadarasi mozgásszervi fogyatékkal élő fiatal hölgy volt, aki nagy örömmel fogadta ezt a felkérést, sőt ő maga készített ajándékot a győztes pályázóknak. Az

ajándékon kívül ami egy horgolt mobiltelefon tartó volt, csokoládét és oklevelet kaptak a győztesek. Az eredményhirdetés különlegessége az volt, hogy a nyertesek személyesen a Szolgálat irodájában vehették át a nyerményüket annak készítőjétől. Nagyon büszke vagyok a tanulókra mert összesen 49 darab pályamű született, ami azt jelenti, hogy nem áll oly messze a gyerekek gondolat és érzelmvilágától ez a téma.

Rajz kategóriában:

I. helyezett: Mászár Dániel 6. osztályos tanuló

II. helyezett: Molnár Fanni 6. osztályos tanuló

II. helyezett: Szatmári Andor 3. osztályos tanuló

Történetíró kategóriában:

I. helyezett: Ágoston Aranka 8. osztályos tanuló

II. helyezett: Sós Emese 5. osztályos tanuló

III. helyezett: Sztrutinszky Bettina 8. osztályos tanuló

Szatmári Aranka, Mészár Dániel, Sós Emese és Ludascher Márk résztvevői voltak 2008. 10. 18.-án az Abádszalóki Parti rádió élő adásának, ahol elmondhatták személyes élményeiket a programról. A kezdeti izgalom után nagyon jól érezték magukat, mint interjúalany.

A programban meghívott szakemberek vettek részt és tartottak előadást illetve bemutatót. Czibere Józsefné

Anikó Támogató szolgálatvezető-pedagógus, Horváth István, aki kisgyermek korától vakon él, ők Hajdúszoboszlóról érkezettek, Rozgonyi Lajos és Felesége Margitka Abádszalókról szintén pedagógusok és Juhász Edina településünk családgyógyozója, aki jeltolmács minőségében vett részt a programban.

Ők saját szakterületüket mutatták be, Anikó és Pista Bácsi a vakok életét ismertették nagyon

érdekes eszközök bemutatásával, többek között a Braille ábc-ét, magát az írógépet, amit kipróbálhattak a gyerekek. Pista Bácsi elhozta saját fehérbotját, karóráját, könyvét. A gyerekek kíváncsisága meglepett bennünket, rengeteget kérdeztek a bácsitól.

Rozgonyi Lajosné Margitka a fogyatékoságról általánosan beszélt, nagyon jó példákat megemlítve és megtudhattuk tőle, hogy ő személyesen is érintett, hiszen lánygyermek egy betegség miatt lett fogyatékkal élő. Edina pedig megmutatta és megtanította a gyerekekkel a jel ábc-ét és egy-két általános jelet. Az előadás végén segédeszközöket próbálhattak ki az érdeklődők, a legnagyobb sikere a kerekesszékeknek volt, aminek a kipróbálásához egy akadálypálya lett kialakítva. Egyetlen tanuló ment végig hibátlanul a pályán, így megtapasztalhatták a gyerekek, hogy nem is olyan könnyű a közlekedés vele. Rozgonyi Lajos
(Folytatás az) 11. oldalon)

(Folytatás a(z) 10. oldalról)

mozgásterapeuta megtanította a gyerekekkel a vakok közkedvelt játékát a csörgőlabdázást. Nagyon élvezték a gyerekek a játékot, a bemutatót.

Nagyon remélem, hogy ennek a napnak az üzenete eljutott a gyerekekhez és rajtuk keresztül minden családhoz, hiszen élnek közöttünk olyan emberek, gyerekek akik nem mások mint mi egészségesek, hanem csupán más-hogy élnek az életüket. Figyeljünk oda rájuk, segítsük őket abban, hogy jól érezzék magukat az óvodában, az iskolában, a településen.

Egy rövid történettel szeretném zárni, ami program mottójává vált.

„Két nagy cserépedénye volt egy öreg

kínai vízhordozónak, amelyek a nyakában hordott bot két végén lógtak. Az egyik edény oldalán valamikor keletkezett egy repedés, míg a másik tökéletes volt, mindig teljes adag vizet szállított. A pataktól a házig tartó hosszú ösvény végén viszont a megrepedt edény már csak félig volt vízzel. Így ment ez hosszú ideig, a vízhordozó minden nap csak másfél edény vizet szállított a házba. Büszke volt teljesítményére módfelett a tökéletes edény, míg a szegény törött cserép egyre csak szégyellte a tökéletlenségét, nyomorultnak érezte magát, hogy csak félannyit tud teljesíteni, mint a társa. Sok keserűség után egy napon a törött cserép megszólította a vízhordozót a pataknál: Szégyellem magam,

mert a víz elszívárogt belőlem az úton hazafelé – mondta. A vízhordozó így válaszolt a cserépnek: Észrevetted, hogy az ösvényen csak a te oldaladon teremnek virágok, s a másik cserép oldalán nem? Azért van ez, mert én mindig tudtam a hibádról és virágokat szórtam az ösvénynek erre az oldalára. Minden nap te locsoltad őket, amíg haladtunk hazafelé. Mindig leszedtem ezeket a gyönyörű virágokat, hogy az asztalt díszísem velük. Ha nem lennél olyan, amilyen vagy, akkor ez a gyönyörűség nem ragyogná be a házat.”

Postás Imréné

Támogató Szolgálatvezető

Ágoston Aranka 8. osztályos tanuló története: „Tündér Vagyok” Találkozásom egy fogyatékkal élővel

Az én családomban van egy fogyatékossgal élő gyermek: Ő az én öcsém.

Mikor megszületett akkor tudtuk meg, hogy Ő kis növésű lesz. El sem tudtam képzelni, milyen lesz később: picike marad, vagy mekkora magasra tud majd nőni.

Addig én sem törődtem az ilyen emberekkel, ha találkoztam az utcán velük megnéztem, de nem érdekelt különösebben miért ilyenek. Mikor megtudtam, hogy nekem is a testvérem kicsit más mint én, az úton én is hamarabb észrevettem a mások másságát. Most már én is odafigyelek az ilyen emberekre tudom, hogy nekik sokkal nehezebb bármit megcsinálni mint egy egészséges gyermeknek vagy felnőttnek. Öcsém betegsége miatt nem tud olyan dolgokat megcsinálni, amit egy hozzá hasonló korú gyerek bármikor simán meg tud oldani. Segíteni kell neki a fürdésben, öltözködésben, ha lépcsőre megy fel vagy vonatra száll. Nem éri el a tárgyakat, hamar elfárad, ha labdázik, vagy fut, nem bír sokáig gyalogolni sem. Ott vagyunk kö-

lálkoztunk az úton. Két fiú belénk kötött. Elkezdtek gúnyolni, hogy miért ilyen kicsi, miért ilyen aránytalan a teste. Miért így néz ki, kinevették őt, hiába mondtam, hogy ő beteg hagyják békén, annál inkább nevettek rajta, ez nekem nagyon rossz szul esett, de neki is. Mikor elmentek a fiúk, megkérdezte miért nevettek? Hiába voltam ott vele, nem tudtam őt megvédeni. Anya mondta neki, hogy: „**az ilyen gyerekek nagyon buták, mert tudod te kicsi maradsz nem nősz nagyra, de nem ez számít, hanem az, hogy milyen emberséges, jószívű ember lesz belőled**”

Azt tudom most már én is, hogy nem sajnálni kell őket, hanem segíteni, jó szót és sok-sok szeretetet adni nekik, mert ők nagyon tudnak bennünket szeretni. Ha te is találkoztál már ilyen sérült emberekkel segítsd őket és gondoldj arra, hogy neki milyen nehéz lehet, sokkal nehezebb mint nekünk. Talán **hogya tündér lehetnék minden embernek sok türelmet, sok megértést és még több szeretetet adnék. Akkor talán könnyebben elfogadnák a mások másságát.**

Az Első Tizzaszentimrei Nyári - Alkotótáborok bemutatója

2008. augusztus 12.-én került megrendezésre az első nyári alkotótáborok bemutatója. A szervezés és lebonyolítás közös munka eredménye: Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítés, Támogató Szolgálat és Művelődés Ház munkatársai mindent megtettek annak érdekében, hogy sikeres legyen ez a kezdeményezés, és hagyományá váljon.

A művészeti csoportok vezetői és a gyerekek kitörő örömmel fogadták a lehetőséget, hogy a nyári munkájuk

gyümölcsét bemutathatják közönség előtt is.

Azok a gyerekek léphettek fel a produkciójukkal, akik a nyár folyamán részt vettek valamilyen szervezett táborban.

A rendezvény kiegészült a Szociális Földprogramban résztvevő családok gyermekeinek alkotásaiból készült kiállításal, amit a Szociális Központ által szervezett játszóházban készíthettek a mentorok segítségével. Illetve a rendezvény napjának délelőttjén részt

vehettek a gyerekek egy sorversenyen is, aminek a Családsegítés biztosította a lebonyolítását. Az eredményhirdetésre a kulturális műsor kezdete előtt került sor. Öröm volt látni a gyerekek csillogó szeméit, amikor az okleveleket átvették a teljesítményükért. A kiállított tárgyak is felkeltették a közönség érdeklődését, hiszen minden darabot saját kezűleg készítették a gyerekek és a kiállítás után haza is vihették azt.

(Folytatás a(z) 12. oldalon)

(Folytatás a(z) 11. oldalról)

A fellépő gyerekek nagyon izgultak, hiszen rövid idő állt rendelkezésükre, a felkészülésre, egy talán, két hét alatt tanultak meg mindent.

Az est folyamán fellépett:

- a Kunhegyesi LÁZ-áradat színjátszó csoport, akiknek tagjai között voltak Szentimrei gyerekek is, az ő előadásunkban láthattuk Lázár Ervin: Bab Berci kalandjai című meséjét. A felkészítőjük: Szekrényesné Juhász Mária drámapedagógus;
- Pátia Alapfokú Művészeti Iskola Néptáncsoportja. Felkészítőjük: Nagy Csaba és Felesége Beáta tánc-

pedagógusok;

- a Hétszínvirág formációs táncsoport akik az István a király rockoperából mutattak be egy részletet. Felkészítőjük: Virág Veronika balettmester.

Minden gyermek kapott egy jelképes ajándékot, hogy emlékezetes legyen ez a nap és ez a nyár, hiszen ők nem pihentek, hanem elkötelezték magukat és létre hoztak valamit. Az ajándék is jelképezte azt, hogy ki milyen területen szorgoskodott, tánc, színjátszás, kreatív tevékenység. Itt szeretném megragadni az alkalmat és köszönetet mondani Szabóné Koczok Nórának,

aki elkészítette a 70 darab nyakláncot, és természetesen minden felkészítő pedagógusnak, na és persze a gyerekeknek.

Rendkívül jó hangulatú estét varázsoltak a gyerekek a tehetségükkel, a lelkesedésükkel és a szépségükkel.

Köszönjük gyerekek! Sok sikert kívánunk nektek jövőre.

Az est záró mondata az volt, amit most is szeretnék megismételni:

„A gyerekek a legcsodálatosabbak és legtökéletesebbek a világon.”

Postás Imréné
Támogató Szolgálatvezető

Tiszaszentimre természetföldrajzi adottságai

Felszíni formák

Tiszaszentimre a szolnoki löszöshát, más néven Nagykunság területén fekszik, Jász-Nagykun-Szolnok megyei észak-keleti csücskében, a Tisza balparti részén. Jelenlegi területe 65,61 km². Ezen a területen csak új pleisztocén és kolocén üledékek vannak a felszínen. Legidősebb képződmény a felsőpleisztocén futóhomok. Laza futóhomok viszonylag kevés, mondhatni eltűnt. Az egykori Sréter kastély környéke és a „fényes Gargya” egy része volt ilyen. A többi részt homokos lösz, iszapos vagy agyagos lösz borítja. Tiszaszentimre határában holocén kori réti és lápi agyag is található. Újkolocén öntés képződmények (iszap, agyagos iszap, agyag, homokos iszap) is borítják a felszínt. Ezeket a Tisza áradásai alkalmával rakta le. Valószínű, hogy a falu határa csak a felsőpleisztocén üledékei finomszerűek. Ebben a korban a vízfolyások hordalékszállításában változás állt be, és ekkor már legnagyobb részben agyag és iszap rakódott le. A pleisztocén végére kirajzolódott a táj fő vonása. A tájat a felszíni viszonyok alapján abba a nagyobb buckás területbe oszthatjuk be, amelyik Tiszaszentimre – Kunmadaras - Kunhegyes – Abádszalók – Tiszaderzs között helyezkedik el.

Vízrajz, éghajlat

A község a Közép-Tiszavidékhez tartozik. Egy része ma is a talajvíz-

feltöréstől veszélyeztetett terület. Tiszaszentimrénél a Tisza kóborlása közben szeszélyes kanyarokat alkotott. A mozgások következtében horpadások és kiemelkedések keletkeztek. Az ilyen horpadás helyszínén keletkezett a laposban a mocsár. A falu határában ilyen mocsaras rész volt a Hugatpuszta, mely ma jó termőföld. A talajvíz ezen, de a Rózsapusztán is igen magas. Nedves, sok csapadékú tél után ezeken a részeken a víz felfakad és helyenként elborítja a szántóterületet.

A Tiszát a szabályozás beszorította mai medrébe és a folyó 8 km-re került Tiszaszentimrétől. Az említett két pusztarész azonban ma is nedvesebb, mint a déli részben lévő határrész. Az ős Tisza kiöntései következtében futóhomok alkotta szigetek keletkeztek, amelyek halmokká, földhátakká alakultak. A halomrendszer Abádszalók felől vonul Tiszaszentimre déli részén, Kunmadaras felé. Ezek nevei: Sorhát, Lekehalom és a vonulat egy része a Köleshát is.

A község a meleg, száraz és mérsékelt forró nyarú éghajlati körzetbe tartozik. Jellemző itt a szélsőséges hőmérsékletingás és a szárazság. Gyakoriak az aszályos nyári hónapok. A hőingás a legnagyobbak közé tartozik az országban: 24 C⁰. A kevés csapadék és annak kedvezőtlen időbeli eloszlása miatt a mezőgazdaság vízhiánya igen nagy, 150-200 mm. Biztonságosan termelni csak öntözéssel lehet.

Természetes növénytakaró, állatvilág

A természetes növénytakaró a már említett 8 km-re került Tisza menti ligeterdők jelentik. A község határát határszél szántóföldek borítják, réttel, legelővel tarkítva. Igen kevés a fa. Az utóbbi időben a csatornapartoknál sok nyárfát vágta ki, s ezek pótlása csak lassan halad. A gazdálkodó szervezetek között is volt olyan, aki egész kis akácerdőt vágott ki, hogy anyagi gondjain enyhítsen.

Az állatállomány gazdagnak mondható. Sok a fészkelő, az átvonuló és a költöző madár. A fészkelő madarak: a veréb félek, a nyári lúd, tőkés réce, szárcsa, barna réti héja, galambász héja, gatyás ölyv, egerész ölyv, fácán,

fogoly, fűrj, kakukk, gyöngybagoly, fecskék, ökörszem, fülemüle. Átvonuló és költöző madarak: afrikai gerle, fekete gólya, kis lilik, nagy lilik, kerecsen sólyom, daru, bíbic, sárszalónka, hóbagoly, feketeherceg, seregély, cinegék, holló.

Haszonvadak itt az őz, mezei nyúl, fácán, fogoly, vadkacsa, vadliba. Dúvadak közül előfordul a róka, mezei görény, nyest. Ritkán megtalálható még a vaddisznó is.

Szoboszlai Sándor

Karácsonyi Népszokások.

Magyarországon a tél beköszöntével, december elejétől a hagyományoknak megfelelően kezdetét veszik a különféle népszokások, amelyek szorosan kötődnek a szent ünnephez...

Régen a karácsony elképzelhetetlen lett volna azok nélkül a kedves szokások nélkül, amelyek még jobban fokozták az ünnep várásának izgalmait. Az elmúlt évtizedekben kissé elhalványult ezen szokások jelentősége. Szerencsére napjainkban ismét újjáélednek, meghittebbé varázsolva a szent karácsony ünnepét.

Luca napja (december 13.)

A naptárreform előtt - a Gergely-naptár életbelépése, azaz 1582 előtt - Luca napjára esett a napforduló. Ilyenkor volt a leghosszabb az éjszaka, a legrövidebb a nappal. Ezen a napon elsősorban a tyúkok termékenysége varázslása? volt a cél. Ehhez kapcsolódott a nők munkatiltalma. Úgy tartották, hogy ha Luca napján fonnának vagy varránának, nem tojnének a tyúkok. Azaz, e mágikus eljárások, tevékenységek a tyúkok tojáshozamának növekedését igyekeztek elősegíteni.

Luca napján a fiúk elindultak meglátogatni az ismerős házakat és jókívánásaikért cserébe adományokat vártak. Ha ez elmaradt, akkor viszont átkokat szórtak a házra.

Advent

Advent az eljövétel, a várakozás és reménykedés ideje, a karácsonyra való előkészület időszaka. A karácsony előtti negyedik vasárnapon kezdődik és december 24-ig tart. Újkeletű népszokás az adventi koszorú készítése erre az időszakra.

Karácsony

A karácsony Jézus születésének és a szeretetnek az ünnepe. A karácsonyt megelőző hétköznapokon, a hosszú téli estéken együtt volt a család. Beszélgettek, adventi, karácsonyi dalokat énekeltek, ezzel is készülve Jézus születésének ünnepére. Amikor az esthajnali csillag már feljött, akkor került sor a karácsonyi vacsora elfogyasztására. Ezt sok ház udvarában a gazda puska lövése előzte meg a gonosz lélek elriasztására. A gazdasszony mindent előre kikészített az asztalra, mert a vacsorát végig felállás nélkül kellett elfogyasztani. Imádkoztak, majd első fogásként mézbe mártott fokhagymát, dióbelet nyeltek. Ennek gonoszűző célzata volt. A karácsonyi asztal elképzelhetetlen hal, beigli, valamint al-

ma és dió nélkül. A kerek alma a család összetartásának szimbóluma. Vacsora után a gazdasszony kezébe vett egy szép, piros almát, és annyi szeletre vágta, ahányan ültek az asztalnál, mondván: amilyen kerek az alma, olyan kerek, összetartó legyen a család a következő esztendőben.

Mendikálás

Az elnevezés (mendieare=koldulni) a szokás adománygyűjtő jellegére utal. Elsősorban a gyerekek jártak adományt kérni ez idő tájt. Kisebbség nagyobb csoportokba verődve bekéredzkedtek a házakhoz és némi ajándék fejében karácsonyi énekeket énekeltek.

Kántálás

Kántálásnak nevezték a karácsonyi énekes, verses köszöntőt. Az elnevezés a köszöntő énekes jellegére utal, mivel énekkel köszöntötték a ház lakóit. Elsősorban a felnőttek jártak kántálni este, az éjféle óráig.

Betlehemezés

Jézus születésének történetét bemutató, ma is élő, egyházi eredetű népi játék. Szereplői általában pásztoroknak öltözve, házilag készített jászollal vagy betlehemi kistemplommal járnak házról házra. Szent énekekkel, tréfás párbeszédekkel elevenítik fel Jézus születésének eseményeit

Pásztorjárás

A pásztorjárás szereplői karácsony este éjfélig járták a házakat. Kifordított bundát viseltek, tarisznyát tettek a vállukra, kezükben pásztorbotot tartottak. A kispásztor vitte a betlehemi jászollal. Énekeket adtak elő, majd a végén adományokat vártak a ház urától.

Ostyahordás

Karácsony böjtjén, vagy néhány nappal előtte, a kántortanító az iskolás gyerekekkel minden családnak megfelelő számú ostyát küldött. Az ostya a karácsonyi vacsora fontos része volt, amelyet több helyen mézzel, fokhagymával együtt ettek.

Pásztorok karácsonyi vesszőhordása

Karácsony előestéjén a pásztorok vesszőkkel jártak, amelyekből a gazdasszony a kötényével húzott ki néhány szálat azért, hogy az állatai a következő évben egészségesek legyenek. A vesszőért a pásztorok bort, cipót, esetleg pénzt is adtak. A gazdasszony a vesszővel megveregette a jószágokat, hogy egészségesek legyenek.

Regölés

István napjától, december 26-tól újévig jártak a regösök. A regölés lényegében természetvarázsló énekmondás, köszöntés - bőségvarázsló, párokat összehorogató, adománygyűjtő szokás volt. Különböző énekeket adtak elő és jókívánásokat mondtak a ház lakóinak.

Borszentelés

December 27-én, Szent János napján szokás volt a bor megáldása. Ezen a napon minden család bort vitt a templomba, amelyet a pap megáldott. A szentelt bornak mágikus erőt tulajdonítottak. Beteg embert, állatot gyógyítottak vele, öntöttek belőle a boroshordókba, hogy ne romoljon el a bor

Aprószentek napja (december 28.)

A Heródes parancsára tömegesen kivégzett betlehemi kisdedek emlékünnep. „Aprószent” minden fiúcsecsemő, akit Heródes király a gyermek Krisztus keresésekor megöletett. Az Aprószentek-napi vesszőzés, az újesztendei szerencsekívánás különös fajtája. A gyanútlan gyermeket a szomszédba küldték, ahol „megvesszőzték”, hogy egészséges maradjon.

*A Képviselő-testület nevében
kívánok mindenkinek szeretetteljes,
békés karácsonyi ünnepeket,
a meleget árasztó tűzhelyek mellett
meghitt együttlétet, és illatozó kalácsot.*

*Bizakodván egy jobb jövőben, kívánok tele-
püléseink lakóinak boldog, szerencsés új évet,
jó egészséget!*

*Legyenek kitartóak, ne adják fel vágyaikat!
Ha összefogunk, közösen jobbá tudjuk tenni
közös életünket!*

*Koczúrné Tóth Ibolya
polgármester*

Szentimre
egy falusi lap

Kiadja: Tiszaszentimre Község Önkormányzata.
Felelős kiadó: Koczúrné Tóth Ibolya polgármester
Szerkesztő Bizottság: Gyólai Istvánné, Kunné Végh Etelka, Vízi Krisztina.
Tördelés: Tóth József